

Дар поэта — ласкать и карябать,
Роковая на нем печать.
Розу белую с черной жабой
Я хотел на земле повенчать.

Пусть не сладились, пусть не сбылись
Эти помыслы розовых дней.
Но коль черти в душе гнездились —
Значит, ангелы жили в ней¹.

Neputînd insista asupra tuturor detaliilor acestei „prăbușiri”, vom menționa doar că nici ea nu durează mult. Reluarea contactului cu realitatea rusească are efectul unei excitații tonifiante. Poetul călătorește mult, dar mai ales e atras — ca și atîția alți poeți ruși — de splendorile exotice ale Caucazului. Anul 1924 și începutul anului 1925 formează perioada cea mai fecundă în creația lui Esenin. La Tiflis, Baku și Batum poetul se împrietește cu o seamă de vechi luptători bolșevici, colaborează intens la presa locală, și — tocmai prin această intensă activitate — cel puțin parțial scapă de îndoielile care-l urmăreau ca o umbră. În acești ani el elaborează cele mai multe din poeziile și poemele care vor forma volumul *Русь советская* și tot atunci alcătuiește neîntrecutele versuri din *Motive persane*, prin care încearcă să convingă pe alții, dar mai cu seamă să se întărească pe sine în convingerea că poezia poate constitui în sine un scop al vieții. Și totuși..., toate au fost în zadar. După o scurtă deși frenetică redresare, traiectoria vieții lui Esenin coboară din nou. Reîntors la Moscova, el se scufundă iar în pîcla amărîtoare a boemei, și — lucru semnificativ — se însoară din nou, de data aceasta cu o descendentă a familiei uriașului de la Iasnaia Poliana². Dar nici noua căsnicie nu-l poate salva. Tot mai des, în clipele de luciditate, poetul e nevoit să se întrebe cu groază:

Что случилось? Что со мною сталось?³

Însă răspunsul nu-i poate veni decît de la *Omul negru*, îngrozitorul său alter-ego, de care poetul se cutremură:

... Месяц умер,
Синеет в окошко рассвет.
Ах ты, ночь!
Что ты, ночь, наковеркала?
Я в цилиндре стою.
Никого со мной нет.
Я один...
И разбитое зеркало...⁴

¹ Îndepărtate întinderi aurii! / Pe toate le arde putregaiul vieții. / M-am spurcat și am făcut scandaluri / ca să ard mai strălucitor. / Harul poetului e de a mîngîia și a zgîria; / el e însemnat cu o pecete fatală. / Am vrut să logodesc pe pămînt / trandafirul alb cu o broască rîioasă neagră / Și chiar dacă nu s-au aranjat și nu s-au împlinit / aceste planuri ale zilelor roze, / din moment ce s-au cuibărit dracii în suflet / înseamnă că și îngerii au trăit în el.

² Sofia Andreevna Tolstaia, o nepoată a marelui scriitor.

³ Ce s-a întimplat? Ce s-a petrecut cu mine?

⁴ Cornul lunii s-a stins, / răsăritul albăstrește geamul. / O, tu noapte! / Ce ai mai încurcat, tu, noapte? / Stau în picioare, cu un joben în cap / Nu e nimeni cu mine. / Sint singur... / Eu și oglinda spartă...